

T.C.
SİİRT İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ
2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
I. DÖNEM II. YAZILI SINAVI (İL GENELİ ORTAK)

SOSYAL BİLGİLER
6. SINIF

Adı ve Soyadı :
Sınıfı / Şubesi :
Öğrenci Numarası :

ÖĞLE
OTURUMU

Aldığı Puan

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 6 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100 tam puan üzerinden değerlendirilecektir. 1, 2, 3 ve 5. sorular 15 puan; 4 ve 6. sorular 20 puan değerindedir.

NOT: CEVAPLAR DERECELİ PUANLAMA ANAHTARINDA DAHA DETAYLI VERİLMİŞTİR

1. Son dönemde tüketicilerin yaptığı genel ağ (internet) alışverişlerinde dolandırılma vakalarında artış görülmektedir. Örneğin, ikinci el ürün alım-satımı yapılan uygulamalarda alıcı ve satıcılar arasında sorunlar yaşanmaktadır.

Tüketicilerin sorun yaşadıkları durumlarda başvurması gereken kurumlara üç örnek yazınız. (15 puan)

Öğrenci, aşağıda yazılı olan kurumlardan üçüne örnek verir.

Örnek yanıtlar:

• Tüketici Hakem Heyeti, Tüketici Mahkemeleri, Tüketici Dernekleri, Belediyeler, Valilikler, CİMER, Muhtarlık, Kaymakamlık

2. Türkler arasında İslamiyet'in yayılışı Emevi Devleti Dönemi'nde yavaşken Abbasiler Dönemi'nde ise hızlanmıştır.

Bu durumun sebeplerine üç örnek yazınız. (15 puan)

"Emevilerin Arap olmayan Müslümanları mevali (azatlı köle) olarak görmeleri, Emevilerin Mevali politikası gütmeleri, Emevilerin Arap milliyetçiliği yapmaları, Emevilerin ırkçı davranışlarda bulunması, Emevilerin kendini diğer milletlerden üstün görmeleri, Emevilerin Türkleri İslamiyet'e kazandırmak için çaba göstermemeleri, Abbasilerin hoşgörü ve eşitlikçi politikaları"

Öğrenci yukarıdaki ifadeleri yazması durumunda 15 puan alacaktır.

3. Yaşadıkları dönemde pek çok medrese inşa eden Artuklular, otomatik makinelerin ilk örneklerini icat eden El-Cezeri'yi himaye etmiştir.

Buna göre Artuklular hakkında ne söylenebilir? Yazınız. (15 puan)

Öğrenci, bilime ve/veya bilim insanına önem verildiğini ifade eder

Örnek yanıtlar:

Bilime önem vermişlerdir, bilimin gelişmesine önem vermişlerdir, bilim insanlarını korumuşlardır, bilim insanlarına değer vermişlerdir, teknolojiye önem vermişlerdir, bilimsel tekniğe önem vermişlerdir

4.

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRKLER

“Gök Tanrı” dini tek tanrılı bir inançtı. Türkler Tanrı’yı yerin ve göklerin yaratıcısı kabul etmişlerdi. Türkler, ruhun ebediliğine ve bunun sonucu olarak da ahiret hayatına inanıyorlardı. İyilik ve kötülükler için hesabın ahirette görüleceğini kabul ediyorlardı. Eski Türkçede “uçmak” cennet anlamına da geliyordu. Kötü ruhların yer altına gideceğini düşünüyor buna da “tamuğ” diyorlardı. Bu ifadeyi İslamiyet’teki cehennem karşılığı olarak kullanıyorlardı. Türkler, Tanrı’ya dua ediyor ve kurbanlar kesiyordu.

Bu bilgilere dayanarak Türklerin İslamiyet’i kolayca kabul etmelerinin nedenlerinden biri de Gök Tanrı inancı ve İslamiyet arasındaki benzerliklerdir. Gök Tanrı inancı ve İslamiyet’in benzerliklerinden dört örnek yazınız. (20 puan)

- **Tek tanrılı bir inanç**
- **Ahiret hayatına inanç**
- **Cennet ve cehennem anlayışı**
- **Kurban inancı**

5.

Yandaki görselde İpek ve Baharat Yollarını gösteren harita verilmiştir.

Haritaya bakarak İpek ve Baharat yollarının toplulukları en çok hangi alanda etkilediğini yazınız. (15 puan)

Öğrenci, İpek ve Baharat yollarının toplulukları en çok “ekonomi” alanında etkilediğini belirten bir ifade kullanır.

Örnek yanıt 1:

Ekonomiyi etkilemiştir

Örnek yanıt 2:

Ticaret etkilemiştir.

Örnek yanıt 3:

Ticari ilişkileri etkilemiştir

6. Bir ülkenin; kıta, okyanus, deniz, boğaz, ticaret yollarına göre konumu ile yer şekilleri, yükseltisi, yer altı ve yer üstü zenginlik kaynakları özel (göreceli) konumunu belirler.

Bu bilgiler göz önüne alarak Türkiye’nin özel konumu hakkında dört bilgi veriniz. (20 puan)

“-Üç kıtanın birleştiği yerdedir.

-Ülkemizde yükselti batıdan doğuya doğru artar.

-Ortalama yükseltisi fazladır.

-Ülkemizin üç tarafı denizlerle çevrilidir ve aynı anda farklı iklimler görülür.

Ülkemiz çeşitli yeraltı kaynaklarına sahiptir.

-Ülkemizde turizm faaliyetleri yaygındır.

-Önemli ticaret yollarına sahiptir.

-Önemli boğazlara sahiptir. (Çanakkale ve İstanbul Boğazı)

-Dağlar genellikle Batı-Doğu yönünde uzanır.

-Gelişmiş Avrupa ülkeleri ile zengin petrol yataklarına sahip Orta Doğu ülkeleri arasında yer alır” ifadelerinden dördünü yazar.